

AREVELK
 Siyasi, İktisadi ve edebi
 yevmi gazete
 Galata, Tunalıttasılınca, Billur Sokak
 No. 10

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԵՎԵԼԿ
 700 ՂՂԲ. 1400 ՂՂԲ.
 118 ՁՔ. 200 ՁՔ.
 9 ՅՈԼԱՐ 1530ԼՂՔ

AREVELK

ԱՐԵՎԵԼԿ

Պիւր փոքր թիւ 10
 Ղալաթիա Թիւրքի Կիո

AREVELK
 Quotidien Arménien Politique
 Economique et Littéraire
 Galata, B. P. 1203
 ԽՐԱԿՐԱԳՅՏ
 ԻՌՐԵՆ ԿՍՄՃԱՆ

ՀԵՌԱՉՅԻՆ 40852 • ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ...ՏՆՏԵԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՈՐԱԹԵՐԹ • Telefon 40852

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ՄԱՐՏԱՀՐԱԽԵՐԸ ՏԱՆՑԻԿԵՆ ԶՈՐՔ ԿԸ ՀԱԽԱՔԵՆ ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻԹԼԵՐ ՄԵՐԺԵՑ ԶՈՐՍ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ԲՈԼՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ ՔՐԱՆՍԱ ԵՒ ՊԵԼՃԻՔԱ ԿԸ ՄԵՐԺԵՆ ՆՈՐ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄՏՆԵԼ

ԼՈՒՏՈՆ 25.— Ռոյթեր կը տեղեկանայ, թէ գերման պատերազմը Լոբանոյի գաշնադիրներուն առաջարկութեանց, հրա-
 ղարկուած է:
 Գերմանիոյ յայտարարած է թէ կը մերժէ իր զօրքերը եւ քաշել
 չեմուք գտնելն: Կը մերժէ նախապէս բանակցութեան մասին ուրիշ պի-
 ւանքներու հետ, եթէ իրաւունքներու հաւասարութեան սկզբունքը
 չընդունել:

Այսուհանդերձ կ'ընդունին համակերպիլ խաղաղութեան առաջարկին-
 ու, որ պիտի կրնայ պարզիլ իր տեսակէտը, որ է գերման վեհապե-
 տի իրաւունքներուն վերահաստատումը:
 Հիթլեր, կը մերժէ նաեւ անմիջապէս պատասխանել Անգլիոյ թե-
 ղարկութեան, հակառակորէն ներկայացնելու մասին: Արդիւնաեւ ան
 է ընտրութեան պարտաւորութիւններով, թայց ընտրութիւն-
 անքէ վեր կը խոստանայ մանրամասն կերպով պարզիլ իր տեսակէտ-
 անքէ կ'ընդունան առաջարկներ ներկայացնելու:
 ԼՈՒՏՈՆ, 25.— Գերմանիոյ մերժած է Լոբանոյի գաշնադիրներուն
 առաջարկները:
 Տոն Ռիպլերի որ երկէ օգնուած լոնտոն ժամանած էր, ժամը
 զուարթ եւաւ արտաքին նախարարութեան: Ան յայտարարեց թէ
 գերման պատասխանը պիտի հրատարակուի Գերիլին մէջ այսօր:

անհրաժեշտ դարձած է բարեփոխել պիտի զինուորական օրէնքները:
 Նախարարը պահանջեց իսկոյն քուէարկել օրէնք մը, որով իրաւա-
 սութիւն պիտի արուի իրեն զինքի անկ պահելու ի ժողոջ արձակու-
 լիք զինուորները:
 Մասնաւոր յաւանաբանք մը ժող տեսնելն պիտի քննէ պիտի զին-
 վերակազմութեան յարակազի՞ք, որ պատրաստուած է ընդէ. սպայա-
 կոյտին կողմէ:

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՆԳԼ. ԹԵՐԹԵՐԸ
 ԼՈՒՏՈՆ 25.— Քանի մը թերթեր միայն կը խորհրդանեն Գերմա-
 նիոյ պատասխանին վրայ,
 «Նիւզ Գրոնիքը» կ'ըսէ.— Մերքաղաքական սկզբունքը հիմնուած
 է հաւաքական դրութեան վրայ, ինչ որ Գերմանիոյ հետ բանակցելու
 մեր արտադրութեան գոյութիւնը կ'արգարացնէ:
 Յրանաւ կը սեւալի, կարծելով թէ չարտելու համար իր ցոյց տուած
 մերժումը կրնայ ստիպել Բրիտանիան որ զինուորական գաշնադ մը կ'ըն-
 իրեն հետ:

«Տէյլի Մէյլը» (Հիթլերի լոնտոնեան օրկանը) իր համակրութիւնը
 կը յայտնէ Գերմանիոյ բազմաթիւն, իրեն հաւասար իրաւունքներու
 վերաբերուած ցոյց արուելու մասին և կը յուսայ թէ Յիւանտէն չպիտի
 յամարի մերժել խօսակցութեանց շարունակումը:
 «Տէյլի Նէրսը» հաւաստարարէ որ զինուորական գաշնադը և Գեր-
 մանիոյ զիբը:

ԳԵՐՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՆ ԲՈՎԱՆՂԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
 ԼՈՒՏՈՆ, 24.— Գերման պատասխանը անժամանայ ընդթ ունի,
 կատարելով որ վերջնականը Մարտ 31ին պիտի տայ Հիթլեր եւ կը բո-
 վանակէ հետեւեալ կէտերը:
 1.— Երբեք չենք ընդունուիլ ինչպէս կ'ընդունուի ընդունուած է
 Լոբանոյի դաշնադրը, Գերմանիա եւս որոշեց իր կատարելապէս վեհապե-
 տի վերահաստատել Հաննոսի մէջ:
 2.— Եթէ միւս երկրները կը փափարին գտնել եւրոպական նոր
 պայմանագրութեան մը միջոցը, ինչ կրնար մերժել մեր առաջարկները,
 Գերմանիա իր վեհապետութիւնը վերահաստատելով իր սեփական հողին
 վրայ, ստեղծեց նախնական պայմանը, որով կարելի է բանակցել իրա-
 վան գաշնադրութեան մասին: Այս նպատակաւ եւ այս պայմանով գերման
 կատարութիւնը բարւոյն իր ծանօթ առաջարկները, որոնց վրայ հիմն
 իր հաստատ կը մնայ:
 3.— Լոնտոնի կողմէ մեզի յանձնուած յուշագիրը, տեւական եւ ճշը,
 մարտի խաղաղութեան մը համար ունի նախնական պայման չի պա-
 տասխանի, որովհետեւ անոր հիմը կը կազմէ մեծ ազդի մը համար ան-
 խաղաղութիւնը նոր խտրականութիւն մը եւ իրաւունքներու նոր անհի-
 վանութիւնը: Ան, ի վնաս Գերմանիոյ, թէ՛ գերման կատարութիւնը
 զանազան իրեն ներկայացուած այն առաջարկները, պատճառ պիտի
 մերժէ իրեն պարտադրուած այդ անպատիւ անձնատուութիւնը:
 Գաւառութիւնը ցոյց կուտայ որ անկարելի է այս կերպ ստեղծել ի-
 վանութիւն եւ տեւական խաղաղութիւն մը, որ պէտք է հիմնուած ըլլայ
 իրաւաբար հաճութեան եւ իրաւունքներու հաւասարութեան սկզբ-
 անքէ վրայ:
 Հետեւեալը, գերման կատարութիւնը օտարպետ է մերժել Լո-
 յանոյի յուշագրին այն բոլոր առաջարկները որոնք կրնան նոր միւս
 մը պատճառով մեզ ազգային պատիւին եւ նոր նուազացում մը ճար-
 կարելի անոր:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՐԿՈՒ ՍՈՒՐԻ ՄԵՋ
 ԼՈՒՏՈՆ, 24.— Իտալիա թէւ սկզբունքով կ'ընդունի Լոբանոյի
 դաշնադիրներուն առաջարկները, սակայն կը յայտարարէ որ ի վիճակի
 չպիտի ըլլայ գանոնը զործնապէս կիրարկելու:
 Արդարեւ, կը հասկցուի թէ Գերմանիա սպաննացած է Իտալիոյ,
 որ եթէ ընկերակցի Լոնտոնի որոշումներուն, այն ատեն ինք ալ պա-
 տի՞նքներու զործնական ի գործ պիտի դնէ Իտալիոյ հանդէպ:
 Արդ Իտալիոյ համար արտաքին աշխարհի հետ առեւտրական կապ
 պահելու միակ միջոցը Գերմանիան է, որ եթէ իր կարգին պատիճները
 ի գործ դնէ, Իտալիա դրական տնտեսական պիտի ներթափանցուի
 Սյա պայմաններուն տակ, Իտալիա երկու սուրբ միջոց կը գտնուի:
 Կամ զործարկել Լոբանոյի դաշնադիրներուն որոշումները — ինչ որ
 Գերմանիոյ զայրոյթը հրաւիրել կը նշանակէ— եւ կամ մերժել գանոնը:
 Ինչ որ Յրանային հետեւելու համար է:
 * Ազգաժողովը Խորհուրդը Երեւաթի երկնոյ գլուխարկելով,
 որչեց անորոյ պայմանագրով յետաձգել իր նիստերը: Պատուիրակու-
 թիւնները տակաւ կը մեկնին Լոնտոնէն: Պոնտուա Էտէնի հետ վերջին
 տեսակցութիւն մը ունենալէ վերջ դէպի Փարիզ ճամբայ կուտ:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՄԱՐՏԱՀՐԱԽԵՐ
 ՓՄՐԻՉ 25.— Կը հաղորդուի թէ Տանցիկի ազատ քաղաքին մէջ
 սկսած է երիտասարդներու զօրահաւաքը գերման բանակին համար:
 «Ժուրնալ» կ'ըսէ թէ Գերմանիոյ այս քաղաքի ամենալուրջ մարտա-
 հրաւերն է որ երբեք նետուած ըլլայ Ազգաժողովի երեսին:
 Բոլոր Տանցիկցիները, 18էն 20 տարեկան, կրնան ստիպուիլ իրեն
 կողմէ հրամանագիր մը տանալ, ներկայանալու համար օրպէօզի ֆիզի-
 քական քննութիւն մը անցնելու: Հրամանագիրը կը յայտնէ թէ բոլոր
 անասուողները 150 տանցիկեան ֆլորին տուգանք պիտի ներթափանցուին:
 Միւս կողմէ, զինուորական ծառայութեան ատակ այն երիտասարդ-
 ները որոնք կը մերժեն բանակին միանալ, պիտի հանուին իրենց զոր-
 ձերէն և ուրիշ գործի չպիտի տանուին:
 * Պոնտուա, Էտէնի հետ ունեցած վերջին տեսակցութեան ըն-
 թացքին, կարծիքի փոխանակութիւն կատարած է գերման պատասխա-
 րին շուրջ:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԾՈՎԱԿԱՅԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
 ԼՈՒՏՈՆ 25.— Մերսուի ծովակալ Պոլ Սըմըրվել, երկէ գիւնը
 սպաննուած է իր բնակարանին մէջ, որ կը գտնուի Եօք քաղաքին
 50 մղոն հեռու:
 Մովակալը կը պատրաստուի պահելու երթալ, երբ թնդանթա՞
 ձիգ զինուոր մը խնդրեց անոնի գինքը: Յիշեալը սպաննելէ վերջ ծո-
 վակալը, ինքնաշարժով փախաւ, իր շրջ մեղաակիցներուն հետ:
 Ռաֆիկանութիւնը պաշարման ատկ ատած է ծովակալին բնակա-
 վայրը, թայց ցարչ ունէ ձեռքաղաղութիւն չէ կատարուած:
 Կը կարծուի թէ սպանութեան շարժառիթն է ծովակալին համակ-
 րութիւնը ի նպատակ պարտաւորել զինուորապետութեան, որուն համար
 պայքար կը մղուէր:
 Բնակարանին բակին մէջ զետեղուած վերտառութիւն մը, որուն
 վրայ կոչ մը արձանագրուած էր ուղղուել երիտասարդութեան, մտնելու
 համար բանակին կամ նաւատարութիւն մէջ, օճրագործին կողմէ գտնուի առ-
 պայուած է:

ՔԱՆՏԵՆ ԿԸ ՊՏՏԻ, ՊԵԼՃԻՔԱ ԿԸ ՀՍՎԷ
 ՓՄՐԻՉ 25.— Յիւանտէն երկէ իրիւրուն Լիոն մեկնեցաւ, ընտրական
 ժողովուն համար: Ան տեւականապէս հեռաձայնով պիտի
 ինչ կ'ընէ արտաքին նախարարութեան հետ և պէտք եղած պարագա-
 յին Լիոնի փոքրիկ պիտի վերադառնայ:
 Յիւանտէն, իր մեկնումէն առաջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Սարո-
 լիան: Անոնք նկատի առին թէ Յրանա ինչ զիբք պիտի բանէ Գեր-
 մանիոյ մերժողական պատասխանէն յետոյ:
 * Սարոլի, Յիւանտէնի և Մանտիլի միջեւ կատարուած տեսակցու-
 լիան մը վերջ կը հաւաստուի թէ Յրանա ամբողջութիւն մը կը նը-
 ընդունի Լոբանոյի գաշնադիրներուն յուշագիրը, զոր Գերմանիա պէտք
 զործնական կամ մերժէ հաւաստարար:
 ՊՄՐԻՉ 25.— Պատերազմ. նախարար Տէվէզէ յայտարարեց երեսփ.
 ժողովի ազգ. պաշտպանութեան յանձնարարութիւն առջեւ, թէ Գերմա-
 նիոյ կողմէ Հաննոսի վերադրութիւնն է Անգլիոյ, Յրանայի ու Պիւլի-
 անի սպայակոյտներուն միջեւ կատարուած շփոթներուն հետեւանքով,

ԱՆԳԼԻԱ ԴԵՌ ԶԵ ՅԱՆՁՆԱԾ
 ԻՐ ԽՈՍՏԱՅԱԾ ՆԱՍԱԿ ՔՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ՊԵԼՃԻՈՅ
 Ռիպլերի քիւսանագրական թղթակցը կ'ըսէ թէ, համաձայն ար-
 րող ընդհ. կարծիքին, Ֆրանս. ընտրութիւններուն և Մուսոլինիի բըռ-
 նած ընթացքին հետեւանքով, կարելի չպիտի ըլլայ ընդհ. վերահաստա-
 թեան ներթափել գերման հակառակորէնքը, յառաջիկայ Մայիս 15ին
 առաջ:
 ԼՈՒՏՈՆ 25.— Պաշտոնապէս հաղորդուեցաւ Էտէնի թէ Յրանա
 վճած է չլիւսարանի գերմանական առաջարկներուն մասին:
 Էտէն պատասխանած է որ անդի. կատարութիւնը թէւ յան-
 նասութիւն վերցուցած է զինուորական թէքնիք համաձայնութիւննե-
 րով, թայց համաձայնագրին Գերմանիոյ վերաբերեալ մասերը աւելի
 առաջարկներու ընդթ ունեցին:
 ԼՈՒՏՈՆ 25.— Հաւատք թղթակցիցը կը տեղեկանայ թէ Փոն Ռի-
 պլերի յառաջիկայ քանի մը օրուան մէջ պիտի լանայ յուշագր անդի.
 պաշտպանական և քաղաքական շրջանակներու կարծիքը, թէ ինչ տեսակ
 հակառակորէնք պէտք է ներկայացնէ Գերմանիա, որոնք ընդունելի
 ըլլան Անգլիոյ կողմէ:
 ԼՈՒՏՈՆ 25.— Պաշտոնական շրջանակները կը յայտարարեն թէ
 անդի. կատարութիւնը տակաւին չէ յանձնած Յրանայի և Պիւլի-
 ճայի, օտարակցութեան մասին իր խոստացած նամակը և զեւ չպիտի
 յանձնէ զայն, մինչև որ Իտալիոյ չվաւերացնէ Լոբանոյի գաշնադիր-
 ներուն համաձայնութիւնը:
 Նոյն շրջանակները կ'աւելցնեն որ պէտք է բանակցութիւնները
 ըկտիւն նախ Անգլիոյ և Յրանայի միջեւ, իսկ երկրորդ Անգլիոյ Յրանա-
 սայի, Պիւլիճայի և Իտալիոյ միջեւ: համաձայնագրին մէջ նախատեւ-
 ուած արտադրութեանց մասին:

Իտալացիի կը յառաջանան
Օկաւտէնի քաղաքին մէջ
ՕԿԱՎԱԿԵՐԸ ԿԸ ԳՈՐԹԵՆ:— Ճիճիք Գ. ԱՆԳԱՄ ՈՍԻԱԿՈՒԹԻՒՄԸ
 ԱՏՄՍ ԱՊՊՍ 25.— Հարաբէն ստացուած հեռագիր մը կը հաղորդէ
 որ Օկաւտէնի մէջ սկսած է իտալ. յառաջադրուած և Մասոպան
 արդէն իսկ ինչպէս է:
 Այս լուրը պատշտոնապէս չէ հաստատուած:
 ՀՈՒՄ 25.— Մարալտա Պատուի իր 164 թիւ զեկոյցին մէջ կը
 հաղորդէ.—
 Երկրորդի իտալական զօրքերը գրաւեցին Քաֆթա գիւղաքաղաքը:
 արեւմտեան ասիականները վրայ: Օգնականը յարակիցները կատարե-
 ցին մտադր ճակատին վրայ և կանանաւոր կերպով ներք գրին թշնամի
 ուժերը:
 Երկն առաւօտ, Սոմալիի ճակտէն 30 օդանաւեր դարձան արձակու-
 ձեցին ձիւրկան և քանդեցին զինուոր. ինքնաշարժերու կայանը, մթն-
 րանոցներ և քաղաքի շէնքեր:
 ԱՍՄԱՐԱ 25.— Իտալ. օդանաւեր հարաւային ճակտին վրայ ինտա-
 զոսական թռիչքներ կատարեցին, հարկադրելով թշնամին որ գիւնը առ-
 անն միայն շարժուին կատարէ, ինչ որ յաղաղութի կը մասնէ անոր
 առաջադրումը:
 Իտալ. զօրազուգներու զետեղումը իրենց նոր զիբքերուն մէջ բնա-
 կանն կերպով կը շարունակուի: Տէվէզէի և Աւիի շրջանները այժմ
 իտալ. թիրապետութեան տակ կը գտնուին:
 ՍՄՄԱՐԱ 25.— Իտալ. յառաջադրանքները որոնք Թաքալէ գետին
 անդին անցած էին, արագօրէն կը յառաջանան դէպի Տէլեմթի շրջ-
 անը, շնորհիւ շինուած կամուրջին:
 * Իտալ. օդանաւ մը որ առաւելելու կը պատրաստուէր, կապի-
 թէ թէ մը բարձրացած, վար ինչպէս և ջախջախուած է: Օգնականի մէջ
 գտնուող շրջ հոգի մտած են:

Հեղեղները կ'աւերեն Ամերիկան
 ԼՂՏՈՆ 24.— Նիւ Եօքքին կը հաղորդուի թէ Խոթորիկը և հեղեղ-
 ները կը շարունակեն աւեր գործել Միսիսիպիի հովիտին մէջ: Օձայոյի
 շրջերը ողողած են Չիլիխաթի ընդարձակ շրջանը:
 Սակայն ճարտարաբանացը վերականգնութիւնը կ'ընեն: Գոնեթթիքթի և Նի-
 ինկիլեաթի նահանգներուն մէջ, Բոլոր գործարարները պատուաւորուած են:

Ընդհարում չի ուսանողներու
եւ գործերու միջեւ
 ՅԱՆՅ ԱՅՍ 25.— Հարիւրաւոր լինացի ստիկաններ և միլիտներ
 գրաւեցին Գուրմանի համալսարանը, Շանկայի ժող, օտարականներու և
 ուսանողներու միջև ծագած միջադէպը մը հետեւանքով:
 Բազմաթիւ վերադրութիւն կան Ռաֆիկանութիւնը համալսարանին մէջ
 ուղած է խաղաղութիւն կատարել հակաճարտ գրգռելները երեսան
 կանելու համար: Յոյներուն մասնակցած են նաեւ չին ուսանողներու և Ի

